

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2018»
XIII Халықаралық ғылыми конференциясы

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XIII Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2018»

The XIII International Scientific Conference
for Students and Young Scientists
«SCIENCE AND EDUCATION - 2018»

12th April 2018, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2018»
атты XIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2018»**

**PROCEEDINGS
of the XIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2018»**

2018 жыл 12 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2018» атты студенттер мен жас ғалымдардың XIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2018» = The XIII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2018». – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2018. – 7513 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-997-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-997-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2018

етеді. Өндірісті қауіпсіздікпен қамтамасыз ету және жұмысшылардың еңбегін қорғау – ұлттық қауіпсіз мемлекеттің басты мәселесі болып табылады. Қазақстанның көптеген мекемелерінде қауіпсіздік техникасы сақталмайды, соған байланысты еңбек шарты да жағымсыз болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Шандров Б. В. Технические средства автоматизации: учебник для студентов высших учебных заведений. Москва, Издательский центр «Академия», 2007. – 345 с.
2. Галиев А. Л., Галиева Р. Г. Элементы и устройства автоматизированных систем управления. Учебное пособие. Издательство: Стерлитамакская педагогическая академия, 2008. – 278 с.
3. Громаков Ю.А. Стандарты подвижной радиосвязи. – М.: 1996г.
4. Евтихеев Н.Н. Измерение электрических и неэлектрических величин. – М.: МК-Пресс, 1990.
5. Даташит микроконтроллера ATtiny2313 [Электронный ресурс]. – Рұқсат ету режимі: <http://www.atmel.com/images/doc2543.pdf>.
6. Импортные транзисторы BC547 [Электронный ресурс]. – Рұқсат ету режимі: <http://www.sinava.ru/BC547.php>

ӘОЖ 621.391.037.3

РАДИОТЕЛЕФОННЫҢ АБЖ ЖҰМЫСЫН ARDUINO МК НОБАЙЛАУ

Жангазақова Аяулы, Нұртаза Қожанберді

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ РЭТ-39 тобының студенттері

Ғылыми жетекшісі: РЭТ кафедрасының профессоры – Әубәкір Д.Ә.

Кіріспе. Радиотелефон байланысы – телефон хабарларын радио толқындар арқылы таратуға мүмкіндік беретін электірлік байланыс. Радиотелефон байланысында таралатын дыбыстық тербелістер микрофон көмегімен дыбыстық жиіліктегі электр сигналдарына түрленеді де, радио таратқыш генераторында қоздырылған жоғары жиілікті тасымалдаушы тербелістерді модуляциялайды. Модуляцияланған тербелістер электро-магнит толқын түрінде антенна арқылы кеңістікке таралады.

1 Радиотелефонмен байланысты негізгі түсініктер

Ұялы телефония қазіргі кезде ең тез дамып келе жатқан телекоммуникалық жүйелердің бірі. Алғашқыда дүниежүзінде осы байланыс түрін қолданылатын абоненттер саны 85 млн болған, 2001 жылғы санақ бойынша 200-210 млн абонент бар.

Жүйе жұмысында территорияны радиусы 0,5-10км соттарға бөлуге болады.

Сурет 1 – Радиотелефон Panasonic KX-TG80

Бөгеулік дәрежесін төмендетудің ең тиімді әдістерінің бірі, тар бағытталған диаграммалары бар секторлық антенналарды қолдану. Мұндай бағытталған антенналарда сигнал бір бағытта таратылады, ал сәулелену дәрежесі қарама-қарсы бағытта минимум мәнге жеткізіледі. Соттарды секторларға бөлу, соттардағы жиілікті қайта қолдануға мүмкіндік береді. Мұндай жиілікті қайта қолдану әр базалық станцияның 3 секторлық антенналарды

қолдануға негізделген. Жиіліктер жолағын ең тиімді қолдану үлгісін АҚШ-тың Motorola компаниясы ұсынды. Motorola екі базалық станциялар қатысатын жиіліктерді қолдану амалдарын қолданған.

БС өз аймағында МРТ-мен байланыс түзеді және қабылдау, тарату режимінде жұмыс істейді. Стандартқа байланысты БС 463-1880 МГц жиіліктер аралығында электромагнитті энергияны шығарады. БС антеннасы ғимараттар төбемінде немесе арнайы орнатылған биіктігі 15-100 м бағаналарға орналастырылады.

Бір жерде орналастырылған БС антеннасында ЭМП-ны шығармайтын қабылдағыш және таратқыш антенналар бар.

Таратқыш антенналардың екі типі бар:

1. Көлденең жазықтықта бағытталған шеңбер диаграммалы;
2. Бағытталған

Ұялы телефонның шағылуы адам организміне кері әсер ететін болғандықтан, МРТ-ның иелеріне мынадай шарттарды ұстануға кеңес беріледі:

- қажет болмаған жағдайда ұялы телефонды қолданбаңыз;
- 3-4 минуттан астам үздіксіз сөйлеспеңіз;
- МРТ-ны балалардың қолдануына жол бермеңіз;
- Сатып аларда төменгі қуатты сәулеленуі бар ұялы телефонды алыңыз;
- Автокөлікте МРТ-ны қатты сөйлегіш жүйесінің байланысымен hands-free бірге қолданыңыз.

2 Практикалық-бағдарламалық бөлім

ARDUINO МК бағдарламасына енгізілген программалық скетч:

ARDUINO UNO үшін:

```
void setup() {
  Serial.begin(9600); // орнату кодын осы жерге қою, бір рет іске қосу;
}
void loop() {
  delay(1200); // негізгі кодты мына жерге қойып, бірнеше рет іске қосыңыз:
  Serial.print("AT");
  delay(1200);
  bool bOK = false;
  while (Serial.available() > 0)
  {
    char inChar = (char)Serial.read();
    bOK = true;
  }
  if(bOK)
  {
    Serial.println();
    Serial.println("AT+CMGF=1"); // SMS режимін мәтінге орнатады
    delay(100);
    delay(1200);
    bool bOK = false;
    while (Serial.available() > 0) {
      //Serial.write(Serial.read());
      char inChar = (char)Serial.read();
      bOK = true;
    }
    if(bOK)
    {
      Serial.println();
      Serial.print("AT+CMGS="); // SMS нөмірін жіберіңіз
```

```

Serial.print("+923004772379");
Serial.println("");
delay(1000);
Serial.print("A new post is created by Zain."); // SMS body
delay(500);
Serial.write(0x1A);
Serial.write(0x0D);
Serial.write(0x0A);
}
}
}
SIM900D модулі үшін:
#include "sim900.h"
#include "sim900.h"
SoftwareSerial *serialSIM900 = NULL;
void sim900_init(void * uart_device, uint32_t baud)
{
    serialSIM900 = (SoftwareSerial*)uart_device;
    serialSIM900->begin(baud);
}
int sim900_check_readable()
{
    return serialSIM900->available();
}
int sim900_wait_readable (int wait_time)
{
    unsigned long timerStart;
    int dataLen = 0;
    timerStart = millis();
    while((unsigned long) (millis() - timerStart) > wait_time * 1000UL) {
        delay(500);
        dataLen = sim900_check_readable();
        if(dataLen > 0){
            break;
        }
    }
    return dataLen;
}
void sim900_flush_serial()
{
    while(sim900_check_readable()){
        serialSIM900->read();
    }
}
void sim900_read_buffer(char *buffer, int count, unsigned int timeout, unsigned int
chartimeout)
{
    int i = 0;
    unsigned long timerStart, prevChar;
    timerStart = millis();
    prevChar = 0;
    while(1) {

```

```

while (sim900_check_readable()) {
    char c = serialSIM900->read();
    prevChar = millis();
    buffer[i++] = c;
    if(i >= count)break;
}
if(i >= count)break;
if (((unsigned long) (millis() - timerStart) > timeout * 1000UL) {
    break;
}
// Егер interchar Timeout => FALSE қайтарады. Сондықтан біз осы
функциядан ерте оралай аламыз. Егер кем дегенде бір символды ала алмасақ
(prevChar < 0)
    if (((unsigned long) (millis() - prevChar) > chartimeout) && (prevChar != 0))
{
    break;
}
}
}
void sim900_clean_buffer(char *buffer, int count)
{
    for(int i=0; i < count; i++) {
        buffer[i] = '\0';
    }
}
// HACER функциясы
void sim900_send_byte(uint8_t data)
{
    serialSIM900->write(data);
}
void sim900_send_char(const char c)
{
    serialSIM900->write(c);
}
void sim900_send_cmd(const char* cmd)
{
    for(uint16_t i=0; i<strlen(cmd); i++)
    {
        sim900_send_byte(cmd[i]);
    }
}
void sim900_send_cmd(const __FlashStringHelper* cmd)
{
    int i = 0;
    const char *ptr = (const char *) cmd;
    while (pgm_read_byte(ptr + i) != 0x00) {
        sim900_send_byte(pgm_read_byte(ptr + i++));
    }
}
void sim900_send_cmd_P(const char* cmd)
{
    while (pgm_read_byte(cmd) != 0x00)

```

```

    sim900_send_byte(pgm_read_byte(cmd++));
}
boolean sim900_send_AT(void)
{
    return sim900_check_with_cmd(F("AT\r\n"),"OK",CMD);
}
void sim900_send_End_Mark(void)
{
    sim900_send_byte((char)26);
}
boolean sim900_wait_for_resp(const char* resp, DataType type, unsigned int
timeout, unsigned int chartimeout)
{
    int len = strlen(resp);
    int sum = 0;
    unsigned long timerStart, prevChar; // prevChar - алдыңғы Чардың оқылған
    уақыты.
    timerStart = millis();
    prevChar = 0;
    while(1) {
        if(sim900_check_readable()) {
            char c = serialSIM900->read();
            DEBUG(c);
            prevChar = millis();
            sum = (c==resp[sum]) ? sum+1 : 0;
            if(sum == len)break;
        }
        if ((unsigned long) (millis() - timerStart) > timeout * 1000UL) {
            return false;
        }
        // Егер interchar Timeout => FALSE қайтарады. Сондықтан біз осы
        функциядан ерте оралай аламыз.
        if (((unsigned long) (millis() - prevChar) > chartimeout) && (prevChar != 0))
    {
        return false;
    }
}
//If is a CMD, we will finish to read buffer.
if(type == CMD) sim900_flush_serial();
return true;
}
boolean sim900_check_with_cmd(const char* cmd, const char *resp, DataType
type, unsigned int timeout, unsigned int chartimeout)
{
    sim900_send_cmd(cmd);
    return sim900_wait_for_resp(resp,type,timeout,chartimeout);
}
// FLASH STRING-тің HACER-тегі нұсқасы
boolean sim900_check_with_cmd(const __FlashStringHelper* cmd, const char
*resp, DataType type, unsigned int timeout, unsigned int chartimeout)
{
    sim900_send_cmd(cmd);

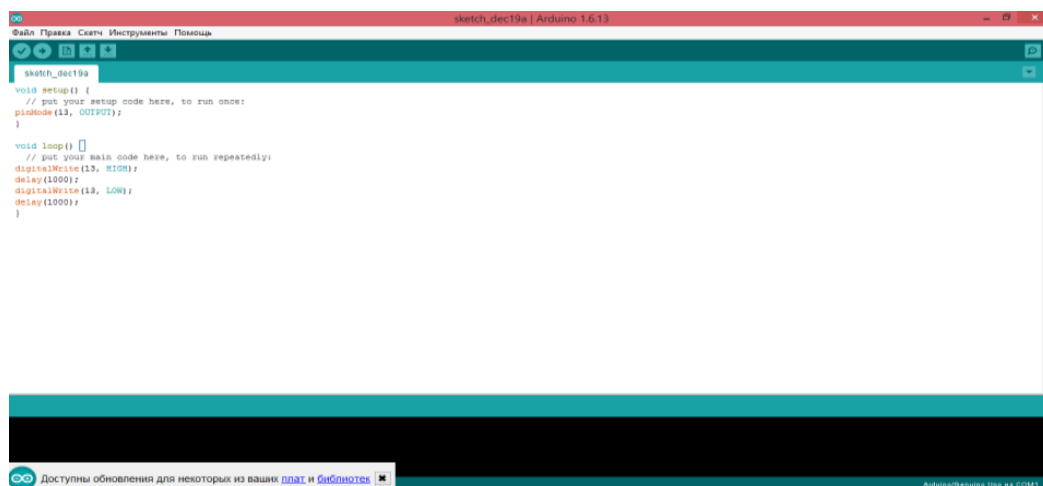
```



```

return sim900_wait_for_resp(resp,type,timeout,chartimeout);
}
void sim900_AT_bypass()
{
if(serialSIM900->available()){
Serial.write(serialSIM900->read());
}
if(Serial.available()){
serialSIM900->write(Serial.read());
}
}
}

```


Сурет 2 – GPRS Shield от Seeed Studio – Arduino компаниясының GSM, GPRS технологиясын қолдана отырып, деректерді, SMS және дауыстық хабарламаларды қабылдау және жіберу үшін жұмыс істеуіне мүмкіндік беретін кеңейту картасы

Басқарма SIMcom SIM900 модуліне орнатылған. Сондай-ақ келесі компоненттерден тұрады: SIM карта слоттары, дыбыс кірісі мен шығысы үшін стандартты 3,5 мм ұяшықтар және сыртқы антенна қосқышы.

Қорытынды. Ұялы телефония қазіргі кезде ең тез дамып келе жатқан телекоммуникалық жүйелердің бір. Осындай тақырыпта реферат жазудың студенттерді өз мамандығына керек негізгі жайттармен, деректермен таныса алатынын түсіндік. Осы сигналдармен қамтамасыз етудің стратегиялық маңыздылығын түсіне отырып, біз елімізге керек нағыз маман болу үшін осындай рефераттармен жұмыс жасап, оны жақсылап түсінуді өзімізге міндет деп санаймыз.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. “Қазақстан”: Ұлттық энциклопедия/Бас редактор Ә. Нысанбаев – Алматы “Қазақ энциклопедиясы” Бас редакциясы, 1998. ISBN 5-89800-123-9
2. Абдульдина Б.Ш., Маданова М.Б., Кулджина Г.С. Русско-казахский авиационный словарь (Орысша-қазақша авиациялық сөздік). – Азаматтық авиация академиясы, 2007. ISBN 978-601-7086-01-5.
3. Житомирский Г.И. Конструкция самолётов – 3-ші. – М.: "Машиностроение", 2005. – Б. 406. ISBN 5-217-03299-5.
4. Arduino Software Release Notes DAVID KUSHNER, The Making of Arduino. How five friends engineered a small circuit board that’s taking the DIY world by storm, IEEE Spectrum, 26 Oct 2011 Петин, 2014, с. 29-33.